

15.06.2009

Açıklamalı Sirküler Rapor 2009/8

Konu:

DEBIT NOTE (BORÇ DEKONTU) VE CREDIT NOTE (ALACAK DEKONTU) TÜRK VERGİ USUL KANUNU AÇISINDAN KABUL EDİLİR BELGELER MİDİR?

Uluslararası ticari ilişkilerde debit note ve credit note sıklıkla kullanılan tevsik edici belgelerdir. Bilindiği üzere; alacak ve borç notu “credit note - debit note” uluslararası ticaret yapan şirketlerce ticarete öngörülmeyecek şekilde ortaya çıkan maliyetlere ilişkin unsurları karşılıklı olarak dengelemek amacıyla kullanılan borç veya alacak dekontlarıdır. Bu dekontlar, genellikle satıcı tarafından alıcıya ticari, lojistik, teknik talepler, fiyat düzeltmeleri, komisyon ve indirim gibi nedenlerle gönderilir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununda borç dekontu ve alacak dekontu olarak tanımlanmış belgeler bulunmamaktadır. Bununla birlikte ticari hayatta sıklıkla kullanılan bu belgeler vergiye tabi kazancın belirlenmesinde de önemli gider ve gelir kalemleri yaratmaktadırlar. Buna bağlı olarakta vergisel açıdan yapılan usul incelemelerinde zaman zaman debit note ve credit note kullanımlarında tereddütler yaşanmaktadır.

Konu hakkında yayınlanmış ve olayı ticari hayatın gerçekleri açısından gayet güzel ifade eden bir muktezaya aşağıda yer verilmektedir. Muktezalar her ne kadar sadece muhatap mükellef açısından bağlayıcı olsa da, Maliye Bakanlığı'nın debit ve credit note'lar ile ilgili olarak verdiği bu muktezanın belirtilen işlemleri olan mükelleflerin uygulamalarına ışık tutacağı inancındayız. Uluslar arası ticarete karşı ülke mukimi firmanın kendi ülkesi mevzuatına göre debit note veya credit note düzenlemesi, (yabancı ülke mevzuatının iade faturası düzenlenmesine cevap vermeyen hallerde) ve ayrıca iki şirket arasında bu olayın içeriğini açıklayıcı ve ispat edici yazışmalar bulunması halinde, Maliye Bakanlığı'nca verilen söz konusu mukteza çerçevesinde işlem yapılması mümkün olacaktır.

**DENGE DENETİM YEMİNLİ
MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.**

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
..... VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
(Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü)

Sayı: .....

Konu: Yurt dışındaki ..... Adına sehven fazla tutarda düzenlenen faturanın alacak notu "credit note" ile düzeltilip düzeltilemeyeceği

İlgi: ..... tarih ve ..... sayılı dilekçeniz.

İlgi dilekçenizde ..... hizmetlerinin verilmesi işi ile iştigal eden şirketinizin ..... hizmetlerini verebilmek amacıyla ..... imzaladığı ve bu anlaşmalar çerçevesinde verilen ve alınan hizmetler için ..... karşılıklı fatura düzenlendiği, ... şirketinizce sehven fazla tutarda fatura kesildiği ve ..... bu fazlalığı şirketinizce kendi adlarına düzenlenecek alacak dekontu "credit note" ile düzeltilmesini talep ettiğini belirterek, **karşı..... ülke mevzuatına göre "iade faturası" düzenlenmesinin mümkün olmaması nedeniyle**, şirketinizce ..... alacak dekontu "credit note" düzenlenmesinin mümkün olup olmadığı hususunda tereddüt olduğundan başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Bilindiği üzere; alacak ve borç notu "credit note - debit note" uluslararası ticaret yapan şirketlerce ticarete öngörülmeyecek şekilde ortaya çıkan maliyete ilişkin unsurları karşılıklı olarak dengelemek amacıyla kullanılan notlardır. Bu notlar, genellikle satıcı tarafından alıcıya ticari, lojistik, teknik talepler, fiyat düzeltmeleri, komisyon ve indirim gibi nedenlerle gönderilir.

Alacak notu "credit note" satılan mal veya hizmetin istenilen kalite standartlarına uygun olmaması sonucu ortaya çıkan indirimler ile fiyat farklılığı gibi nedenlerle alıcının satıcıdan alacaklı olduğunu göstermek amacıyla satıcı tarafından düzenlenen bir belgedir.

Diğer taraftan; 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu'nun "İspat edici kağıtlar" başlıklı 227'nci maddesinde; "Bu kanunda aksine hüküm olmadıkça bu kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir." hükmü yer almaktadır.

Anılan hüküm gereğince tevsik edici belgeler Vergi Usul Kanunu'nun 229-242'nci maddelerinde tek tek sayılmak suretiyle belirtilmiş olup, 229'uncu madde ile mal teslimi ve hizmet ifalarının "Fatura" ile belgelendirileceği hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan; 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 35'inci maddesinde; "Malların iade edilmesi, işlemin gerçekleşmemesi, işlem den vazgeçilmesi veya sair sebeplerle matrahta değişiklik vukubulduğu hallerde, vergiye tabi işlemleri yapmış olan mükellef bunlar için borçlandığı vergiyi, bu işlemlere muhatap olan mükellef ise indirme hakkı bulunan vergiyi değişikliğin mahiyetine uygun şekilde ve değişikliğin vukubulduğu dönem içinde düzeltir. Şu kadar ki, iade olunan malların fiilen işletmeye girmiş olması ve bu girişin defter kayıtları ile beyannamede gösterilmesi şarttır" hükmüne yer verilmiştir.

Buna göre; yurt içinde yapılan ticarete herhangi bir nedenle katma değer vergisi matrahında meydana gelen değişikliklerin düzeltilmesi işleminde, düzeltmenin ortaya çıktığı dönem itibarıyla alıcı veya satıcı tarafından fatura düzenlenir ve yapılan düzeltme işlemi böylece belgelendirilmiş olur.

*Ancak, yurt dışında mukim ..... şirketinizce verilen ..... hizmetine ilişkin faturanın fazla tutarda kesilmiş olması, **buna ilişkin yazışmaların bulunması ve ilgili ülke mevzuatının "iade faturası" düzenlenmesine cevaz vermemesi hallerinde** düzeltme işleminin şirketinizce düzenlenecek alacak notu "credit note" ile yapılması mümkündür.*

Bilgi edinilmesini rica ederim.